Pealinna Teataja

Päewaleht.

Tellimiſe hind postiga:

12 k. p. 7 r. — k.	8 k. p. 4 r. 90 k.	4 k. p. 2 r. 70 k.
11 " " 6 " 50 "	7 " " 4 " 30 "	3 " " 2 " 15 "
10 " " 6 " — "	6 " " 3 " 70 "	2 " " 1 " 60 "
9 " " 5 " 50 "	5 " " 3 " 20 "	1 " " — " 90 "

Wäljamaale aaſtas 14 r.
Tellida wõib igaſt päewaſt alates kuni iga kuu lõpuni.
Adreſſi muutmine — 15 k. ja endine adreſs ühes anda.

Kui kaaſtööd wõetakſe waſtu. Igal käſikirjal peab ſaatja täielik nimi ja adreſs ligi olema, mis toimetuſe teada jääwad. Tarwitamata käſikirjad hoitakſe ainult ſellekohaſe ſoowi peale alal. Taſu makſetakſe kokkuleppimiſt mööda. Toimetaja kõnetunnid kella 3—4. Toimetuſe ja talituſe adreſs: Петроградъ, Екатерининск. кан. д. № 29 (Riigi panga waſtas), ред. газ. „Пеалинна Театая". Kõnetraat 98-04.

Üksik number 5 kop.
Kuulutuſte hind: nonpareille-rida 25 kop. 4 küljel, lehe eesotſas 1 rbl. Kuulutuſi, mis järgmiſel päewal lehes ilmuma peawad, wõetakſe talituſes kella 4 waſtu. Kuulutuſte waſtuwõtmine aga üleüldſe lõpetatakſe talituſes kell 5.

Nr. 181 (508). Petrogradis, keſknädalal, 10. (23.) auguſtil. **1916. a.**

Sõda.

Wägede Kõrge Ülemjuhataja ſtaabilt.

I.

Lääne wäerinnalt.

Muutuſeta.

Kaukaſia wäerinnalt.

Wõitluſed Diarbekiri ſihil edenewad meie kaſuks häſti. Meie oleme waenlaſelt õige palju maad Wani järweſt lääne pool ära wõtnud, kus juures waenlaſe 17. polguſt ühe roodu terwelt wangi ſaime wõtta.

Ida-Euphrati jõeſt lääne pool oleme wangi wõtnud 10 ohwitſeri, 1 arſti, 215 askert, kätte ſaime 4 kuulipildujat ja 3 kerget ſuurtükki.

Perſias, Uſhnue piirkonnas ajaſid meie wäeoſad Türgi ratſawäe põgenema.

Kala-Pajowi juures ajaſime meie waſtaſe kaugele lääne poole.

II.

Lääne ja Kaukaſia wäerinnalt.

Muutuſeta.

Lääne ſõjawäli.

Ingliſe ametlik teadaanne.

London, 9. aug.

Täna, kell 1 30 min. hommikul tungis waenlane päraſt ſuurtüki tuleandmiſt kolm korda Poſieri lähedal olewa metſa juures kallale, tarwituſele wõttes käſipomme, kuid löödi kergeſti tagaſi. Selleſt metſaſt põhjapool tulid mõned meie wahiſalgad waenlaſe pealeſurumiſel tagaſi. Waenlaſe edaſiliikumine pandi meie tuleandmiſe abil ſeiſma. Terwe öö jookſul pommitaſime meie waenlaſe ſeiſukohte, kuna ta meie ſeiſukohte Poſieri ja Contail-Maiſoni juures pommitas, tarwitades ka lämmaſtawaid gaas-pommiſid.

Põhja-lääne pool Gilluc'i, Plataniſt ida pool, lõime waſtaſe kallaletungimiſed tagaſi; ainult üks waenlaſe ſalk jõudis meie kaewikuteni, kuid löödi kohe tagaſi. Givanchi ligidal ſünnitas waenlane miini-plahwatuſe, mis meile kahju ei teinud; miiniaugu wõtſime eneſte alla. Põhja pool laſkſime meie heade tagajärgedega lämmaſtawaid gaaſi-jugaſid waenlaſe poole.

Prantſuſe ametlik teadaanne.

Paris, 8. auguſtil.

Somme jõe joonel laſkſid meie batareid mitukord Sakſa kaitſeliiniſid ſelleſt jõeſt põhja- ja lõuna pool. Päewa jookſul ei olnud mingiſuguſt ſõjaliſt tegewuſt.

Mujal wäerinnal wahetewahel ſuurtüki tuleandmine.

Meie aeroplanid pidaſid täna mitukord Sakſa aeroplanidega wõitluſt, kusjuures kaks waenlaſe aeroplani tema wäeliinil maha kukkuſid.

Belgia ametlik teadaanne.

Havr, 8. aug.

Terwe öö jookſul oli elaw wõitlus pommidega Dixmüideſt põhjapool. Päewal oli rahulik.

Balkanil.

Prantſuſe ametlik teadaanne.

Paris, 8. auguſtil. Päewal, 7. aug., algaſid liitlaſte wäed Solunis üleüldiſt pealetungimiſt terwel wäerinnal. Ingliſe-Prantſuſe wägede parem tiiw läks Strumitſa jõeſt üle ja tungis waenlaſele Kawalki—Kalendra—Topalowa wäerinnal, Sereſiſt põhjapool kallale.

Liitlaſte wäed on kokkupuutumiſes waenlaſte poolt kaitſtud tugewa ſeiſukohaga Kawalki juures, mis Domir-Hiſſariſt 8 kilomeetrit lõuna-lääne pool aſub.

Wäerinna keſkel on käimas kange ſuurtüki tuli Beleſhi mägede lõuna külgedel ja Wardari jõe mõlemal kaldal.

Doirani järwe ja Wardari jõe waheliſes piirkonnas kindluſtaſid liitlaſed wõetud ſeiſukohte.

Pahemal tiiwal wõtſid Serbia wäed Tſerna ja Moglenitſa waheliſel mägiſel maal bulgarlaſte eſimeſed kaitſekraawid ära Kikurutſu kraguſtikul.

Kõige äärmiſel pahemal tiiwal taganeſid Serbia wäed päraſt ſeda, kui nad waenlaſele ſuurt kahju ſünnitanud, Bannitſa poolt ida poole ja kindluſtaſid endid ſeal. Wõitlus keſtab edaſi.

Mereſõda.

Kaks Ingliſe riſtlejat põhja laſtud.

London, 7. auguſtil. Ametlikult teatatakſe:

Meie luuramiſe-laewaſtikud ja 4 teiſt ſõjalaewa panid Põhjameres 6. auguſtil waenlaſe laewaſtiku elawat tegewuſt tähele.

Sakſa okeani-laewaſtik tuli wälja merele, kuid omilt wahilaewadelt kuulda ſaades, et merel tugewad Ingliſe jõud aſuwad, põikles waſtane wõitluſeſt kõrwale ja läks oma ſadamaſſe tagaſi.

Waenlaſt taga otſides kaotaſime meie kaks kerget riſtlejat, milledele weealuſed paadid kallale tungiſid.

Riſtleja „Nottingham"i komando oli kapten Milleri ja riſtleja „Falmouth"i komando kapten Edwardſi juhatuſe all. „Nottingham"i ohwitſerideſt on kõik pääſetud, ainult 38 laewameeſt puuduwad. „Falmouth"i pealt pääſeſid kõik ära; üks katlakütja ſuri haawadeſſe.

Üks waenlaſe weealune paat laſti põhja, teine ſai wigaſtada ja läks ka wiſt hukka.

Sakſa walitſuſe teadaandmine, mis kinnitab, et hukka on ſaanud üks Ingliſe kontr-miinilaew ja wigaſtatud üks ſoomuslaew — ei ole õige.

Galitſia wäerinnalt.

Sokuli alewiſt. (Wolõni kub.)

Elanikkude ſõnade järele oli Auſtria ſõjawäel ſiinoleku ajal ſuur nälg. Eſiotſa toitſid nad ennaſt elanikkude käeſt enamiſte rööwimiſe teel omandatud toiduainetega. Päraſt olid nad aga ſunnitud tarwituſele kõlbmata hobuſte liha ſööma ja wiimaks ka koera liha ſöömiſeks tarwitama, nõnda et alewis praegu mitte ühte koera ei ole, kariloomadeſt ja kodulindudeſt ei makſa rääkidagi.

Puhtuſe eeſt (?) kandis waenlane ſelles mõttes hoolt, et kõigil naiſterahwaſtel, iſeäranis noortel neiudel, juukſed ära lõigati. Igal, kes oma tütart kaitſeda püüdis ſelle käſu waſtu rääkima hakkas, ſaid käed ſeljataha ſeotud ja ſiis käſipidi tulba külge ſeotud, nii et jalad maa külge ei puutunud. Mees ſuri $1\frac{1}{2}$-tunniliſe kannatuſe järele. Seda nuhtluſt mõiſtſid nad kõikidele iga wähema ſüü eeſt, ſagedaſti ka üſna ilma ſüüta inimeſtele.

Tunni aja rippumiſe järele hakkas kannatajal ninaſt ja kurguſt weri jookſma ja kõige hiljem poole tunni järele tuli ſurm.

Lahingute ajal, mille läbi waenlane wälja ſai kihutatud, olid elanikud kaugel ſoodes kuu aega peidus. Toitſid ennaſt tooduſt kaaſa wõetud teradega, mida nad üks kord päewas keetſid.

Hobuſed kõik wõeti elanikkudelt ilma mingiſuguſe taſuta ära. Hinnad aga on wäga kõrged, millepäraſt waeſed põllumehed wäljapääſemata ſeiſukorda ſattuſid. Ainult meie wägede agara abiga ſaid nad oma wilja kokku panna ja koju wedada. Weskid lõhkus waenlane kõik maha, elanikud peawad 15 werſta kauguſel jahwatamas käima. Kõige ſelle waeſuſe peale waatamata misſuguſeſſe neid waenlane jättis, on elanikud ſüdameſt rõõmſad „omakſete" ilmumiſe üle, ja püüawad kõige jõuga waenlaſeſt ſurmatud alewit elule äratada. W.—W.

1. auguſtil 1916.

Pealinnas, 10. auguſtil 1916.

Sündmuſed Balkanitel äratawad uueſti tähelepanemiſt. Paari wiimaſe päewa jookſul on tulnud ſealt rida mitmeſuguſeid telegramme, mis mitmeti ükſteiſele waſtu räägiwad, kuid milledeſt ſiiski tõſiſt aſjade ſeiſukorda wälja wõib lugeda. Balkani keerdſõlm, mis kaudſel teel Europa ſuurriikidele praeguſeks ilmaſõjaks põhjuſt andis, harguneb pikkamiſi, ja hoiab teatawal mõõdul ärewuſes mõlemaid ſõdiwaid rühmi. Ühe kui ka teiſe rühma diplomatia on terwel ſõja keſtwuſe ajal nähtawa agaruſega Balkanitel tööd teinud, et luua mitmeſuguſte diplomatliſte wõtete abil mõneſuguſeid wõimaluſi omi poliitiliſte ja ſtrategiliſte üleſannete teoſtamiſeks.

Peab aga tunniſtama, et Balkani wäikeriikidel mingit himu ei näi olewat uſkuda Europa ſuurriikide ſuuri lubamiſi ja kawalate diplomatide meelituſſõnu. Eneſemääramine, täielik iſeſeiſew tegewuſe wabadus — ſee on nähtawaſti ka Balkani wäikeriikidele kallim, kui mõneſugune ſuur pakkumine, mille taga pakkujate poliitiliſed plaanid peituwad.

Tuttaw on ſee lugu, kuidas aſjad Balkanitel käeſolewa ſõja jookſul on kujunenud.

Päraſt ſeda, kui Bulgaria, kes wäikeſteſt Balkani riikideſt kahtlemata kõige tugewam, keſkriikide ſõjaplaanidega ühines ja ſellega mõne liitriigi lootuſeid kurjaſti pettis, näis Balkani taſakaal Sakſamaa ja Auſtria kaſuks kõikuma löönud olewat. Ja hiljuti, kui Serbia Auſtria wägedeſt üleujutatud ſai, oli liitriikidele ſelge, et waja on Balkanitel weel pääſta, mis wõimalik, enne kui ſee hilja ei ole. Hakati läbirääkimiſi pidama Greekamaaga ja Rumeniaga. Misſugune ſiſu neil diplomatliſtel läbirääkimiſtel oli, on muidugi teadmata, kuid warſti ilmus Ingliſe-Prantſuſe laewaſtik Greeka randa ja ſaatis Salonikis wäe maale. Kuna Greeka ſõjawägi mobiliſeeritud oli, ſiis nõuti, et Greekamaa omad ſoldatid koju laſeks. Seda käſku täitis Greekamaa õige pikkamiſi. Päraſt, kui bulgarlaſed liitriikide wägedega lahinguid algaſid, kuuldus nurinat, et greeklaſed andwat omi kindluſtuſi heameelega bulgarlaſte kätte.

See kõik on wäga iſeloomulik ja laſeb walguſt heita Greekamaa meeleolu peale.

Praegu, mil telegrammid teateid toowad bulgarlaſte pealetungimiſe algamiſeſt ja eſimeſteſt lahinguteſt bulgarlaſte ja Ingliſe-Prantſuſe-Serbia wägede wahel, kuuldub uueſti ſamaſuguſt nurinat greeklaſte iſelaadi „erapooletuſe" kohta.

Teiſelt poolt huwitab mõlemaid ſõdijaid rühmi Rumenia ſeiſukoht. Kuna liitriikide ajakirjandus peaaegu ſõja alguſeſt ſaadik alataſa Rumenia peatſet wäljaaſtumiſt liitriikide poole ette kuulutas, on Rumenia ſiiaajani erapooletuks jäänud, olgugi, et ta keſk ſõjatuld nagu ſaareke meres on ſeiſnud. Nüüd, kus Greeka piiril lahinguid löödakſe ning Bukowinas ja Galitſias määratud ſõjawäed liiguwad, kõneldakſe Rumenia wäljaaſtumiſeſt jälle ſuure agaruſega. Kumbki ſõdijate rühm loodab Rumeniaſt omale niihäſti ſtrategiliſt kui ka moraalſet toetuſt praeguſel kriitiliſel ſilmapilgul, ja ſellepäraſt on mõlemate lootuſed ühewõrd aruſaadawad. Raske oleks aga uſkuda, et Rumenia waekauſ nüüdki mingile uuele ſeiſupunktile aſub.

Wõib olla ei näe Rumenia politikategelaſed praeguſes ilmaſõja käigus weel mingit niiſuguſt pööret, mida neil paras aeg oleks kaſuga tarwitada, kindel olles, et päraſt enam midagi ei muutu.

Miniſtri jutuajamiſeſt.

Wene miniſtrid on wiimaſe paari aaſta jookſul ametiſſe nimetamiſel programmi kõneſid pidama hakanud. Üks miniſter on jutukam, kui teine, kuid waikinud on harwa uus miniſter. Programmi kõneſid ei peeta mitte ainult ametiſſe aſtumiſel miniſteriumi kõrgemate ametnikkudele, waid tihtigi ſaab ajakirjanikkudele õnn oſaks, et uus miniſter neid jutule wõtab, ſeega ajakirjanduſe kaudu oma kawatſuſtega riigielanikka tutwuſtab. Iſeäranis jutukas oli parempoolne rahwaſaadik A. Hwostow peale ſelle, kui ta ſiſeminiſtriks nimetati. Niiſamaſugune kõneoſaw mees näib ka uus põllutööminiſter kr. A. Bobrinski olewat, kes nõndaſama, kui A. Hwostow, omal ajal wolikogu parempoolſetel pinkidel iſtus ja wiimaſed aaſtad riiginõukogus äärmiſel paremal pool üks mõjuwamateſt meeſteſt oli.

Ka uus põllutööminiſter ei tahtnud ilma programmi kõnedeta ametiſſe aſtuda. Nii häſti miniſteriumi kõrgemate ametnikkudele, kui ka ajakirjanduſe eſitajatele on ta wiimaſte päewade ſees programmi kõned pidanud; kuid neis kõnedes oli kõik, muu, puudus ainult programm.

Miniſter kõneles oma eelkäijateſt ja tähendas, et ta püüab ſellesſamas waimus töötada, nagu endiſed miniſtrid Kriwoſchein ja Naumow ſeda on teinud. Kuid ſeda näib ta unuſtanud olewat, et nimetatud miniſtritel oli programm, mida nad awalikult ilma olid kuulutanud, neil oli tee, mida mööda nad edaſi läkſid, — ja ſee ſeiſis ühiſtöös rahwaeſituſega ja ſeltſkonna tegelaſtega, aga kas on kr. Bobrinskil midagi ſelleſarnaſt? Uus miniſter ei tauſunud oma mõlemates kõnedes ei pooli ſõnagi ühiſtööſt ei rahwaeſituſega, ega ka maaomawalitſuſe tegelaſtega, — tähendab, et töö Kriwoſcheini wõi Naumowi eeskujul on ikkagi küſitaw Kõige ſuurema oſa kõneſt, mis ajakirjanikkudele oli määratud, pühendas uus minister küſimuſele, mil wiiſil toiduainete muretſemiſt ja laiali jagamiſt ühtluſtada, aga ka ſelle asja korraldamiſe kohta ei annud minister kindlaid juhtnööriſid.

Suhkru puuduſeſt kõneledes, tähendas minister, — „waja on elanikka ſelle mõttega harjutada, et ükskõik, misſuguſed abinõud ka tarwituſele wõtta, tulewikus ſaame meie ſuhkru puuduſt ſellegipäraſt tundma.“ Mis aga ſelleks teha, et elanikud ſuhkurt ſaaks, jättis minister targu ütlemata: arwatawasti ei käi ſee programmi hulka, ſelle peale waatamata, et tema ſõnade otſekoheſe järelduſena ſuhkru hindade kerkimiſt oodata tuleb.

Ka kindlate hindade küſimuſes põlluſaaduste peale ei ütelnud minister midagi rõõmuſtawat ega kindlat; kuid tema programm näib ſelles ſeiswat, et wilja hinda on waja tõsta praegu, nõndaſama tuleb ſeda ka tulewikus perioodiliſelt teha, ſeſt waſtaſel korral wõida põllupidajad kahju ſaada, põllutöö peale käega lüüa, ja ſeega wõib põllupinna wähenemine hoogu wõtta.

Nagu ſelleſt järeldada, on miniſtri kohus hoolitſeda, et niihästi ſuhkru, kui ka wilja hinnad hästi kõrgel ſeiſaks, ſeſt muidu wõib ſuhkru walmistamiſes ja wiljakaswatamiſes ſeiſak lahti pääſeda.

Ka waeſeid tarwitajaid tuletab krahw Bobrinski omas kõnes meelde ja lubab nende kaſuks, kui wõimalik, midagi teha. Millal ſee wõimalus tuleb, kas ſiis, kui ſuhkruwabrikantide ja ſuurpõllupidajate huwid täidetud, ſeda meie muidugi ei kuulnud. Igatahes on aga waestel tarwitajatel, keda riigis rõhuw enamus, raske ſellega leppida, et nende kaſuks ainult ſiis midagi ette wõetakſe, kui natukene ſelleks wõimaluſt ilmub. Asja ſeiſukord nõuab, et ka wajaduſed ja nõuded kõige hädaliſemate toiduainete ſaamiſes täidetud ſaawad.

Kuid nende abinõude otſimine ei käi, nagu näha, uue põllutööminiſtri ülesannete hulka, ſeſt programmi kõnedes mindi waikides tarwitaja hädade täitmiſeſt mööda. Ei wõi ju ometegi tõſiſelt ſeda wõtta, et ſelle läbi tarwitaja ja oſtja ſeiſukorda paranduſt katſutakſe tuua, kui ſuhkru müügi korraldamiſeks poepidajatele ſoowi awaldakſe rohkem ſelliſid ametiſſe panna.

Meie toitluſe küſimus on kriitiliſes ſeiſukorras, ja paranduſt ſelles asjas pole nii pea mitte oodata ega näha. Ainult iluſad, mitte midagi ütlewad ſõnad ei ſuuda ſiin awitada, waid radikalſed abinõud, mida aga meil ei oſata ette wõtta.

Ajakirjandus.

Aumehed tülis.

Head ſõbrad on jällegi kord tülisſe ſattunud. „Päewaleht“ ja „Postimees“ waidlewad eht eestiliſelt, kuid mitte asjaliſelt. Tüli algas ſelleſt, et „Postim.“ wäikeſe märkuſe tõi, milles ta ſeletas, et „Riſhſk. Wjeſtnik“, kirjatükiſt kinni hakates, mis õp. J. Bergmanni ſurma puhul „Postimehes“ ilmunud, wiimaſt kui Wene asja wastaſt ſüüdistanud, kuna aga „Päewaleht“ Wene lehe poolt kiita ſaanud, kes koguni teiſel kohal ſeiswat, kui „Postimees“.

„Päewaleht“ tundis eneſe „Postim.“ märkuſe läbi haawatud olewat, arwas, et temal mingiſuguſt põhjuſt pole „Postimeeſt“ „Riſhſk. Weſtn.“ wastu kaitsma hakata, pealegi et mõlemad lehed oma wastastikku waidlemistel üheſuguſt abinõu tarwitada. Ja waielus kestab edaſi. Kuid mõlemad lehed astuſid asjaſt, mis waieluſe wälja kutſus, koguni kõrwale ja hakkaſid eht „aumeheliſult“ üksteiſt tõrwama, lähemaſt minewikuſt luguſid meelde tuletades, mis wastaſe häbematuſt ja julmuſt lugejatele ſelgeks peab tegema.

„Päew.“ kirjutab:

> Wiimaſes tülis „Postim.“ ja „R. Weſtn.“ wahel oli ſuur oſa pealekäimiſt otſe „Postimehe wastu ſihitud ja meie ei wõi Wene lehte walelikuks tunnistada, kui ta „Postimehe“ wõitluſewiiſides jämedat labaſuſt, wastaste mustamiſt ja tahtluſtamiſt, laimu jne. leiab, ſeſt meie oleme ſelleſarnaſt küll ja küll leidnud. Tuletame ainult ühte asja meelde, mis ka mitte-„Postimehe“ lugejate kõrwu tungis, nimelt ſeda, mis „Postimees“ praeguſe Eesti wolikogu ſaadiku Raamoti wastu toime pani. Et „Postimees“ ka praegu palju peenemalt ei ſõelu, näitab tema artiklis tähendus „Päewalehe“ kohta: „Pealegi wõib ſee Tallinna lehele mõnes ringkonnas üsna tulus olla, wana „Postimehe“ wastu waenutundeid õhutada.“ Mis ſee tähendab? Suu ſiſſe wälja, mis Teie ſellega tahate ütelda, hra cand. Tõnisſon! Kes on need „mõned ringkonnad“ ja mis põhjal ſüüdistate meid, et meie pealekäimiſel nurgataguſed põhjuſed on? Ja mis ſee „tulu“ on.
>
> „Postimees“ teeb weel üheiſeäralſe tähenduſe, et oma artiklile parajat meeleolu luua. Ta algab: „Tallinna „Päewalehel“ näikſe ſeitſaadik kui üks kadunud „Meie Aastajada“ õnnetuteſt „juhtiwateſt“ toimetajateſt ſeal leiwale ſai, iſeäralt tarwidus olewat „Postimehe“ wastu äsſiniſe-tööd teha, kus aga ſaab.“ Haritud ajakirjanduſes on ſee wiiſiks ilma allkirjata artiklid wastutawa toimetuſe arwele panna ja mitte toimetuſe ruumide tagakambrites nuusſida. „Postimees“ tunneb ennaſt takti kohusteſt waba ja nii näeme „Päewalehe“ toimetuſe liikmete leida Tallinnas temale nõnda ütelda traadita tõhuwalu Tartus ſiuntatawat. Kui midagi „Postimeeſt“ iſeloomuſtab, ſiis ſee. He, kleiner Töffel, lebt ihr noch!“

Aga „Post.“ ei oleks mitte kõlbluſe õpetaja, kui ta ülemaltoodud kirja peale wastamata jätaks. Ja tõesti ilmus ka wastus pealkirja all „Tallinaa „Päewaleht“ aumehe oſas“, kus nõndaſamuti asjaſt, mille päraſt waielus algas, kõrwale minnakſe ja musta peſu peſemiſele aſutakſe.

Kõige pealt kõneleb „Post.“ peatoimetaja ſelleſt, kuidas mullu aastal terwe Eesti ajakirjandus „Päewalehte“ ſelle eeſt terawalt arwustanud, et ſee muud midagi ei ole

> kui bulwarileht, kes hulkade maitſele järele hiilides ainult hea mineku peale mõtleb, ilma et temal tõſiſe poliitiliſe häälekandja ulatuſt ja ſiſemiſt aulikkuſt oleks.
>
> Ei olnud meilgi wõimalik ſalata, et Tallinna lehe loomus ehk kollaſe ajakirjanduſe kalduwuſed ilmutawad. Ometi hoiaſime liialduste eeſt. „Päewaleht“ ei ole küll kunagi tõſiſe, juhtiwa poliitikalehe loomu ilmutanud, aga ſee oſa Tallinna Eesti haritlaſi, kes lehe ümber koondunud, hoiab teda ikkagi teatawat ſihti pidama ja oma olemiſes ajakirjanduſelliſe kõlbluſe nõudmiſi tähele panema.
>
> Kunagi ei ole meil elawamalt tunda olnud kui nüüd, et teiste Eesti lehtede etteheidetel „Päewalehe“ kohta ometi wäga palju tõtt ſees oli.
>
> See on ajalehemeeste töö, mis oma tegijad kohe ära annab. Suurte hulkade ſuupärane, kergejalgne, wäle päewaſündmuſte ja päewauudiste tabamiſeks, teatawa ſuleoſawuſe jälga ilmutades, aga oma olemiſe põhjas ilma tõſiduſeta, ilma tõſiſe hingeta, ilma ſügawama aluſeta. Tõſiſeks waidlemiſeks wõimetu, ega julge küllalt ſuurte ſõnadega lööpima. Waieluſe aine on temale kõrwaline. Peaaſi, et lugejale näidata, nagu oleks tema ikkagi mees.
>
> Ja oma rahwameelituslikus olekus ka küllalt tige, kus tarwis on hulki äsſitada.

Lõpuks arwab „Postimees“, et ükski aus mees, kes asja tunneb, ei tule ſuurte hulkade ees äsſitawat juttu ajama, nagu oleks „Postimehel“ wiiſiks meelega ebatõtt kõnelda.

Niiſuguſt juttu wõida ainult ajalehelt oodata, kes oma hinge põhjas aumehelikkuſeſt lage on.

Et kodumaa ajalehed ſagedasti asjalikkudel waielustel koguni kõrwaliſteſt asjadeſt kõnelema hakkawad ja ſeal juures iſeeneſe ſõnad ära ſööwad, on meil juhus olnud nii mitugi korda näidata. Kui hiljuti „Päew.“ toimetaja awalikult ſeletama tuli, et Eesti ajalehed ikka asjalikult waidlema peaks, ja „Päew.“ ainult ſellekohastele kirjatükkidele oma lehes ruumi annab, ſeſt et tema lugejate ſeas leiduda asjalikka mehi, kes iga materjali ei tugewat, ſiis tuli muidugi mõista ſelle ſeletuſe peale ſkeptiliſelt naeratada; alles waielustes „Sakalaga“, mille puhul ka toimetaja kiri ilmus, andis „Päew.“ wäga iluſa tunnistuſe ſelleſt, mil wiiſil ta asjalikult waidleb ja wastaſe mõtted „wäänamata“ oma lugejatele ette toob.

Ka praegune waielus „Postimehega“ on wäga kena lehekülg Eesti ajakirjanduſe eluſt. Ainukene aumees ja kõlbluſe jünger Eesti ajakirjanduſes — „Postimees“ ſai loomulikult ſelle läbi wäga ärritatud, kui „Päewaleht“ nagu temagi asjalikku waieluſe aſemel wägewaid ſõnu tarwitama hakkas. Kuid meie arwates ei pruugile ſellep. ei „Post.“, ega ka „Päewaleht“ üksteiſe peale liig pahaſed olla, ſeſt üksteiſe tõrwamiſes on nad mõlemad meiſtrid.

Ka ſüüdistuſed, mis nad üksteiſele kaela laewad, ſiſaldawad rohkesti tõtt, ſeſt waieluſe ägeduſes on mõlemad waidlejad ſunnitud oma wastaſt tige trehwawalt kirjeldada.

Wäike lookene Suure Mammona pidupäewilt.

Wanas, hämaras linnawalitſuſe ſaalis, keſet ſaali ſeiswa ſuure laua ääres, mida toolide rida piirab, istub pühalik-waikſelt moonamuretſemiſe toimkonna eſimees, istub ja laſeb asjaliku tõſiduſega ſilmad puhata wanadel, gootiaegſetel ilustustel, kadunud walitſejate ja linnategelaste kujudel, noogutades kergelt pead mõne endiſe linnaiſa pildile.

Kõlistamiſe peale ilmuwale teenrile antakſe käſk ametlikus toonis, ſekretäri kohale kutſuda ja waadata, kas kaupmehi palju koos ooteruumis.

Juba astubki ſiſſe ſekretäri-iſand, kaenla all kõhukas mapp, wõtab iſtet eſimehe kõrwal ja hakkab lauale laduma mapi ſiſu, kohendab ſiis wähe prille ja köhatab märgiks, et ta on walmis. Nagu wastuſeks teatab teener, et ootajaid juba kaunikesti on, ning eſimehe käſul lastakſe need ſaali.

Paari toſina ümber kogub ſaali kõhukaid, raswaste nägudega iſandaid, nende terwituſt wastab eſimehe-herra meſimaguſa naeratuſega pead noogutades, ſekretäri-iſand teeb ſedaſama tõſiſel, ametlikul ilmel.

Kõik pakſud kogud on endid laua ümberi toolidele mahutanud, mõned wähem kehakad püüawad teiſes reas end nii üles ſeada, et nad kahe eelpool istuja õlade ja peade wahelt lauale wõiwad näha.

Aſutakſe ſiis ka ilma pikema ſiſſejuhatuſeta asjale, ſaagi, ſ. o. weolubade jagamiſele, millega linnale järgmiſeks kuuks toiduaineid peab ſaama kokku weetud.

Eſimeſed ſoowiawalduſed märgib ſekretär paberile peaaegu maſinlikult, kui aga järg juut Ernewits'ani jõuab, wõib ta näol juba wähe elawuſt märgata. Imekiiresti tähendab ta Ernewits'a ſoowitud wagunite arwu, mis ſajani ulatab, paberile, kuid niiſama kiiresti, püüdes tähelepanematuks jääda, arwab ta teiſel poognal, kui palju nende wagunitega kohale weetud kauba müügiſt wõiks teenida, et ſiis omale langewa oſa ſuuruſt umbes teaks aimata; kuid mõte, kuidas kaupmees Ernewits'a tegewuſt niiwiiſi kontrollerida, et ſee oſa kaſu maha ei ſaaks ſalata, waldab teda nii tugewasti, et ta nõupidamiſe niidi käeſt kaotab.

Kino kiiruſega lähewad ta ſilma eeſt mööda eſimeſed, karjeeri algamiſe aastad, kus ta ſagedasti ſunnitud oli iſalt liſa laenama palgale, milleſt ei jatkunud linna kõrgema ſeiſuſe liikme kohaſelt elamiſeks ega eneſele tarwiliku autoriteedi nõutamiſeks nende ſeſkel, kel igalühel wähemalt kolm maja pea peal oli ja omale wõiſid pidudel hiilgamiſe ja restoranide arwete maksmiſe järele ka ſeda lukſuſt lubada, kulturi teha rahwale, kelle hulgaſt nad wõrſunud. Ta pidi end tundma wiimaſena nende hulgas, kes endid teadſid olewat tähiſed ühe wäikſe rahwa edenemiſe teel ning kel ſee lõbu oſaks ſai, hommikuti kohwi kõrwal ajalehti ſilmitſedes oma nime näha trükituna kohalikus ajalehes, mõne kordaläinud pidu, baſari, koosoleku ehk muu puhul.

Kuid ſiis tuli aeg ka temale. Nüüd kõiki küllalt, juba kaks oma maja ning kolmandaga kaup pooleli. —

Kiiresti hakkab ta jälle arwama, kas tänaſed lubatud wagunid mitte niipalju ſiſſe ei tooks, et ka kolmat maja wõiks omandada. Kui aga juut ei petaks, muiſt kaſu kõrwale toimetades.

Ka eſimees ſilmitſeb kõrwalt huwituſega ſekretäri arwet, ſeſt ka temale tõotab ſee oma oſa. Kuid ta on juba mees, kel waranduſt ſeda puhku jatkub, ja oodataw uus ſiſſetulek ei ſuuda teda ſellepäraſt liiga palju kütkestada.

Sekretär teeb mõtetest toibudes jälle maſinlikka märkuſi paberile, aegajalt pilku heites oma eraarwete peale, kuni eſimees häält tõstes ja wõimalikult tähtjat ſeiſakut wõttes kaubamaja „Hirm“ eſitajalt küſib, millega ſee tulewal kuul linna toidutagawara mõtleb täiendada. Sekretäri näolt on tuimus kui pühitud, ja aſet annud rõõmſale ootele. Kiiresti tähendab ta kaubamaja eſitaja ſoowid üles, ning kõrwaltehtud wäljaarwamiſed annawad ta näole ikka rõõmſama ilme — kolmas maja on käes.

Ta naiſel ſaab nüüd wõimalik olema mängida tooniandwat oſa riidemoodides, ſeſt tal on nüüd wõimalik, nagu madam X—lgi, end tutwustada moodi uuemate wooludega pealinna „Gostinõi Dworis.“ Ta pojad wõiwad kõrgemat hariduſt omandades „haritlaste teiſe põlwena“ paremine ja kergemine karjeeri teha, kui iſa, kel ſee ainult ſuure waewa ja wõitluſe järele korda läks, ning kes poole oma eluajaſt pidi kulutama jalgealuſe kindlustamiſe peale. Ta tütred wõiwad olla tulewaſed Eesti kodu loojad, olles läbi käinud tütarlaste „tõuparanduſe aſutuſeſt“...

Toolide kolin äratab ſekretäri ſügawaiſt unistusteſt, ta õhkab weel kord ſügawalt, ſoowides, et ſee ikka nii jääks. Koosolijad wahiwad talle aruſaamatult otſa, ainult eſimees naeratab talle wastu, ſilmi üle paberi libistades.

Nad mõistawad üksteiſt. zet.

Wäljamaa.

Rootſi walitſuſe ſinine raamat.

Rootſi walitſus on ſiniſe raamatu wälja annud, mis Inglise ja Rootſi walitſuste diplomatliſe kirjawahetuſe tranſit-poſti kohta ſiſaldas 1915 aasta detſembri kuuni käesolewa aasta 4. auguſtini. Siniſes raamatus awaldatud kirjawahetuſeſt wõib näha, et ſee ſelle küſimuſe kohta wäga wastupidiſed arwamiſed walitſewad. Iſeäranis ſelgitamata ſeiſukorras on küſimus misſuguſe ſeiſukoha Rootſimaa tulewikus Inglismaa ja Wenemaa wahelise tranſit-poſti kohta wõtab. Rootſi walitſus teatab, et ta eneſele õiguſe jätab poſti ſaatmiſt Rootſimaa kaudu Wenemaalt Inglismaale ja wastupidi uuesti ära keelata, kuna Inglise wälisminister Grey arwab, et Rootſimaa Inglismaaga tehtud kokkuleppe eneſe ſelleſt õiguſeſt lahti ütles.

Telegrammide wahetus preſident Poincare ſünnipäewa puhul.

Prantſuſe wabariigi preſidendi Poincare ſünnipäewa puhul ſaatis Inglise kuningas talle telegrammi, milles wiimane teatab, et tema waated praeguſe ſõjaga ühenduſes ſeiswate küſimuſte peale Poincare waadetega täitſa ühte langewad. Selle telegrammi peale wastates rõhutas Poincare, et Inglise ja Prantſuſe walitſuſed käſikäes käiwad ja ühiſelt tegewuſes on, et lõpliſe wõidu ſilmapilku lähendada aidata.

Rumenia ſeiſukoht

on „Deni“ teatel nende päewade jooksul kindlama kuju omandanud, nii et liitriikide läbirääkimiſed Rumenia walitſuſega heade tagajärgedega olla lõppenud. Bratiano põiklewas poliitikas olla [illegible] tulnud, et liitriikide eſitajad wiimaſel ajal Bukarestis otſustawamat tooni olla tarwitama hakanud, kuid ſiiski niiſuguſed ſunnimiſed ette pannud, et Rumenia liitlaste poole lüües oma rahwuslikke ülesandeid wõib teostada. Kinnitatakſe, et Rumenia walitſus nende päewade jooksul kindla otſuſe wõtmiſeſt ametlikult teada annab.

Et aga kõik Rumenia kohta tehtud ette kuulutuſed ſeni petlikud on olnud, ſiis tuleb ka ſelle teate taha küſimuſemärk panna.

Demobiliſatſioni küſimuſed Sakſamaal.

Sakſa walitſus on iſeäraliſe ametkonna aſutanud, millel ülesandeks on abinõuſid leida, kuidas ſõja oſtetarwete kohaſelt ſiſſeſeatud tööstuſt rahuliſe aja tingimiſtele üle wiia. Selle ametkonna juhatajaks nimetati ſenine Antwerpeni kodaniline kuberner ſenator Dr. Stamer. Praegu walitſeb Sakſa kaubanduſe ringkondades ſuur ärewus, ſeſt nüüd, kus tooresainete ülesostmine mitmeſuguſte walitſuſe aſutuſte kätte on koondatud, on ſuurkaupmehed mitmeti ſuurde kitſikusſe ſattunud. Ometi ei ole Sakſa ſuurtööſtajatel nähtawasti ſelle wastu midagi, et tooresainete müümiſe ainuõigus ka tulewikus walitſuſe kätte jääks. Sakſa kaubanduſe eſitajad loodawad, et Hamburgi ſenatori nimetamine uue aſutuſe juhatajaks tagatiſeks on, et päraſt ſõja lõppu tooresainete müümiſe wabadus Sakſamaal jälle maksma pannakſe.

Kirjad Rootſimaalt.

(„Peal. Teataja“ kirjaſaatjalt.)

Niiwiiſi tekkis Sakſamaal käesolewa ſõja kestwuſel täitſa ootamata ja nagu kogemata uutel alustel põhjenew aſutus, millel päraſt ſõja lõppu Europa riikide poliitiliſe korra arenemiſes waſt ſuur tähtſus wõib olla.

Sakſamaa toitluſe ministerium, mis oma tegewuſes kõigi ſeltskonnakihtidega käſikäes käib ja ainult ühiskondliſe kaastegewuſe abil oma keeruliſi ja raskeid ülesandeid wõib teostada, pakub head eeskuju ſeni matswuſel olewate administratiwſete ſüstemide ümberloomiſeks demokratliste põhjusmõtete kohaſelt. Teiſelt küljelt annab ſee nähtus, milles uus waim walitſeb, tugewa hoobi teistes Sakſa walitſuſeaſutustes domineriwale bürokratismile ja ühes ſellega ka ſeiſusliste waheſeinte peal põhjenewale Preiſi junkrute feodaalſele ilmawaatele.

Ühiskonna loowate jõudude toetuſel tegutſew toitluſe ministerium tekkis Sakſamaal äkitſelt üheõiguslise kaastöötajana ſeniste bürokratliste aſutuste kõrwale ja omandas iſegi wiimasteſt kõrgemal ſeiswa koha. See nähtus on küllalt iſeäraline ja õpetlik, et oma peale tõmmata demokratliste kihtide tähelepanemiſt, pakkuda tuge administratſioni ſüstemide uuendamiſe püüetele ja olla heaks näitlikuks tõestuſeks nende kihtide poolt ülesſeatawaile teoretiliſtele nõuetele.

Teadagi tuleb uue ministeriumi edukat tegewuſt oſalt ka ſõjaaegſete erakordſete olude arweſſe panna. Nüüd, kus Sakſamaal nälg ähwardawa tondina kõigil ſilme ees ſeiſab, taganewad kõik klasſiliſed ja ſeiſusliſed wahed tagumiſele plaanile. Ühiſe hädaohu ees langewad kõik ſeniſed waheſeinad, nii et enam „juuda-meeſt ega kreeka-meeſt" näha ei ole — kõik on „iſamaalasteks" ſaanud, kes ühiste tarwiduste ſunnil oma jõud toitluſe küſimuſe ſoowitawa lahendamiſe heaks tööle panewad.

Kui aga ükskord rahu on tehtud, ſiis tungiwad endiſed ſeltskondliſed ja ühiskondliſed wõitluſed uue hooga eſile, ja ſiis peab ka uuendatud ministerium paratamatult domineriwa ſeltskonna klasſi huwiſid rohkem ſilmas pidama ja wõib lahkuda laial aluſel ſeiswalt teedelt.

Kuid ſiiski on ſelle ministeriumi praegunegi olemaſolu tulewiku kohta tähtis küllalt, ſeſt peatähtſus ei ſeiſa ju mitte ainult administratiwſe politika kõikumiſes ja ſelle asjaajamiſe praktikas ettewõetud muutustes, waid uues teoretiliſes põhjusmõttes, mille otstarbekohaſuſe ja tarwilikkuſe kohta Sakſa uue toitluſe ministeriumi tegewus kõige parema tõestuſe annab.

Et bürokratline eluſt eemal ſeiſew walitſuſe asjaajamine praeguſe aja tarwiduſi kaugelki rahuldada ei ſuuda, ſelleks pakub Austria-Ungaria toitluſe asja ſeiſukord wäga hea näituſe. Austria-Ungarias on toiduaine muretſemiſe kohta käiwad küſimuſed ka iſeäraliſe toitluſe ministeriumi koondatud, kuid ſee töötab hoopis teiſtſugustel põhjusmõtetel kui Sakſamaal. Puudub laia awalik asjaajamine ja ſeltskondliste jõudude oſawõtmine toitluſe küſimuſe korralduſe tööſt. Ministeriumis arutati terwe rida tähtſaid küſimuſi läbi ja otſustati terwe rida abinõuſid tarwitusele wõtta, et moonamuretſemiſe asja wõimata wiletſaſe korralduſe paranduſt tuua.

Et aga asja arutus ſeltskonna eeſt warjule jäi ja laiematel hulkadel õige ettekujutus Austria toiduainete tagawarade ſuuruſe jne. kohta puudub, ſiis on täideſaatwate walitſuſe organite ja ſeltskonna liikmete wahel ſagedaſti hõõrumiſi tekkinud.

Tööstuſe ja kaubanduſe, põllupidajate ja wabrikutööliste ringkondades leitakſe, et walitſuſe määruſed ülekohtuſed ja ühe wõi teiſe ſeltskonnakihi huwidele lauſa kahjulikud on.

Oleks ſunduſliste määruste mööda pääſematuſe ja teatud ohwrite wajaduſe üle eſialgul ſeletuſt antud ja ſeltskonna klasſide ſoowiſid ja arwamiſi arweſſe wõetud, ſiis oleks wõimalik olnud paljugi hõõrumiſi ära hoida, mis nüüd rõhuwaid ſõjaaegſeid eluſid weel raskemaks teewad.

Nii on praegune ſõda rahwastele riigiteaduſe ja politikamajanduſe alal kareda õpetunni annud ja uuesti ſeda ammu ülesleitud, aga kaua ſilmapaari wahele jäetud tõde kinnitanud, et ainult walitſemiſe wiiſide demokratiſerimine ja ühiskonna loowa jõudude kaſustamine üleüldſuſe heaks wõib aidata rahwaste majanduslikt ja ühiskondlikt ſeiſukorda parandada ja neid wabamale ja õnnelikumale tulewikule tähendada.

(Lõpp). E. K.

Kodumaa.

Alaliſt näiteſeltskonda

kawatſeb Tallinnas „Pandorin" „Sak." teatel aſutada. Näitejuhiks on end. „Wanemuiſe" näitleja Teetſow. Kindlate palgaliste näitlejate arw oleks 13 ja etteütleja. Etenduſed oleksid 2—3 korda nädalas ja algakſid augusti kuul.

Hariduslised ja raamatupidamiſe kurſuſed Rakweres.

Siinſe kõrgema algkooli juurde awatakſe 1. ſeptembriſt üleüldishariduslised ja raamatupidamiſe kurſuſed. Ettelugejateks on kohaliste keſkkoolide kooliõpetajad kutſutud. Üleüldisteſt aſjadeſt õpetatakſe kurſustel Wene keelt, matemaatikat, ajalugu, geografiat, looduſelugu jne.

Fr. Kuhlbarſi ſünnipäewal

5. augustil käis meestekoor, mis Wiljandi tegelasteſt koos ſeiſis, jubilari lauluga äratamas. Õhtul oli käſitööliste ſeltſi ruumides ühine pidusöök.

Raamatukaupluste akendel oli kirjaniku kuju ja pilt wälja pandud.

Kirikumakſu wõlad.

Lehtſeſt kirjutatakſe „T. Teat.", et ſeal kirikuwöörmündri-herra ſugupull kirikumakſu wõlgade taſumiſeks üles on kirjutatud. Lehtſe parun Huene on teatawaſti Ambia kiriku eeſtſeiſja. Sellesama parun Huene käes on „Ewarti" talu, mille krunt Lehtſe jaama juures. Parun rendib nimetatud talumaaſt majade alla platſa wälja ja wõtab ſelleſt omale ſiisſetulekut, ei taha aga ſelle juures kohamakſuſid, nagu walla- ja kirikumaks on, mitte makſta. Nende makſuwõlgede taſumiſeks kirjutas Lehtſe walla politſeikordnik politſei nõudmiſe peale juuli-kuu lõpul Lehtſe mõiſas ſugupulli üles, mis nüüd oksjonil müügile tuleb. Parun Huene on küll õige agar talumeestelt kirikumakſuſid ſiſſe nõuda laſkma, kui aga tal eneſel need makſud õiendada tulewad, ſiis tõrgub ta õige wiſalt wastu.

Pärnu gümnaſiumi asjus

teatab kohaline leht, et Pärnu poislaste gümnaſiumi direktor kooli tagaſitulekule wastu olla ja põhjuſi otſida mil wiiſil ſelleks omalt poolt takistuſi teha. „Sakala" teatel olla Pärnu gümnaſiumi direktor Wiljandiſt järele pärinud, kas ſeal kooli jaoks mitte ſündſaid ruuma ei leiduks. Kool tahta Wiljandi kolida, ſeſt Pärnus ei olla kooliruumid mitte korras. Wiljandiſt on aga wastatud, et ſeal ruuma Pärnu gümnaſiumi jaoks mitte ei ſaa, ſeſt et Miitawi realkool pikemaks ajaks Wiljandi kolida tahtwat.

7100 rbl. walitſuſe abiraha toiduwalmistamiſe - kurſustele Tartus.

Põhja-Liiwimaa Põllutöö Keſtſelts paneb 16. aug. kuni 3. okt. ſ. a. kod. ajalehtede teatel oma ruumides Tartus Holmi uul. nr. 12 toiduwalmistamiſe - kurſuſed toime. Juhatab instruktor Martha Põld. Nagu kuulda, olla põllutööministerium nende kurſuste toetamiſeks ja rahwalikkude lendlehtede laialilaotamiſeks 7100 rubla määranud.

Pealinna teated.

Sõjapõgenejate laste wäljaſaatmine. Hiljuti päris ſiſeministerium järele, kui palju on Petrogradis ſõjapõgenejate laste warjupaiku. Laste kaitſeſelts oli minewal aastal 4 niiſuguſt warjupaika awanud, kus 205 ſõjapõgenejat-laſt peawarju ja ülespidamiſt leidſid. Selts ſai abiraha Tatjana komitee käeſt. Et ligemal ajal ſõjapõgenejaid pealinnaſt wälja ſaata tahetakſe leppis lastekaitſe ſelts Tatjana komiteega niiwiiſi kokku, et ſelts kõik 4 ſõjapõgenejate laste warjupaiga Petrogradis kinni paneb. Warjupaikades olewad lapſed ſaadetakſe Samara kubermangu, kus Tatjana komitee nende jaoks ruumid walmis on waadanud.

Suhkrumüügi asjus. Linnapealiku korralduſel peawad kõik kaupluſed, kus ſuhkrut müüdakſe, ühel ja ſelſamal ajal lahti olema, ſ. o. kl. 10—1 enne lõunat ja õhtul kl. 6 kuni kinnipanemiſeni. Sel wiiſil oleks elanikkudel ſuhkrut kergem ſaada.

Rahwa-ſöögimaja. Eila, 9. augustil awati Ingliſe proſpektil nr. 48 eſimene rahwaſöögimaja. Ettewõte on 1. linna waeste-kuratoriumi poolt aſutatud ning ſelle läbi loodetakſe kehwematele klasſidele wõimaluſt anda odawama hinna eeſt lõunaſöökiſid ſaada.

Küttepuude wedu. Wiimaſel ajal weetakſe Petrogradi weeteeſid mööda ſuurel arwul puid. Puuwedoga on ametis palju wee-aurulaewu ja määratu hulk lotje. Puud tulewad enamasti Laadoga poolt. Muiſt toodakſe purjelaewadega ka Soomeſt.

„Kunsti-palee". Katarina kanali ääres, Marſi wälja ligidal on praegu „Kunsti-palee" ehitus käſil. Määratu hoone, mis juba katuſe alla ſaamas, ehitatakſe riigi kulul ja on määratud kunsti-näituste tarwis. Eelarwe järele läheb hoone üle miljon rubla maksma. Ehitus pidi juba mullu ſügiſel lõpule wiidud olema, kuid erakordſete aegade tõttu on ehitustööd niiwõrd pikale weninud, et muiſt ruumiſid, mida hädasti tarwis, alles tulewa aasta januari-kuu lõpul arwatakſe awada wõiwat. Lõpulikult walmis ſaab hoone waſt alles järgmiſe aasta ſügiſeks.

„Kohus" adw. Bulatſeli üle. Nagu teada, aſub Petrogradis „1914. a. ſelts", kes omale ülesandeks on teinud Sakſa ülewõimu wastu wõidelda. Esmaspäewal, 8. aug. oli nimetatud ſeltſi koosolekul õige iſelaadi küſimus kõne all. Mõisteti nimelt „kohut" adwokat Bulatſeli üle.

Kuidas oli adw. Bulatſel „1914. a. ſeltſi" wastu eksinud?

Umbes paari nädala eeſt ilmus „Rusſk. Graſhdaninis" adw. Bulatſeli ſuleſt kirjatükk, kus inglaste kohtumõiſtmiſt Sakſa keiſer Wilhelmi üle õige terawalt arwustati ja muu ſeas kaudſel teel mõista anti, et inglaſed heameelega kõikſugu plaaniſid wälja arwawad, kuidas Sakſamaad häwitada, kuid iſe ſel alal palju korda ſaata ei ſuuda, waid plaanide täideſaatmiſt ikka teiste kaela püüawad weeretada.

Iſamaalik „1914. a. ſelts" leidis aga, et adw. Bulatſel peale irooniliste märkuste Ingliſe rahwa ja Ingliſe ſõjawäe kohta weel ka ridade wahelt mõista on annud, et Wenemaa Sakſamaaga eraldi rahu wõiks teha jne.

Läbirääkimiſed awas kindral-major Poliwanow. Ta leidis, et adw. Bulatſel on oma kirjatüki awaldamiſega riikliſe kuriteo toime pannud ja ta tuleks riikliſes äraandmiſes wastutuſele wõtta. Olla ju ſelleſt kirjatükiſt ſelgesti näha, et ſelle autor tahab liitlaste wahele tüli külida.

Koosolijad awaldaſid kindral-major Poliwanowile tormiliſt kiituſt. Algaſid waieluſed, kus ſelle üle küllalt imestada ei jõutud, kuidas tſenſor ſarnaſe kirjatüki läbi laskis.

Waieluste ajal läks koosolek kord-korralt tormilikumaks. Igaüks püüdis oma iſamaalikku tunnet ſuure pathoſega wälja ütelda ja Bulatſeli teguwiiſi kõige mõjuwamalt hukka mõista, niiſama ka Wene rahwa ühiſuſt, mille liige adw. Bulatſel on.

Tehti ettepanek Ingliſe ſaadikule ſir Buckanenile telegrammi ſaata. Kuid ſealſamas tõuſis koosolijate keskel kahtlus, kas telegramm Ingliſe ſaadikule ka tõesti kätte läheb. Arwati wiimaks kohaſemaks ſaadik ſir Buckaneni juurde ſaata, kes talle „1914. a. ſeltſi" tundmuſi edaſi kannaks.

Lõpeks tehti otſuſeks walitſuſt paluda, et ſee adw. Bulatſeli riigiäraandmiſe päraſt wastutuſele wõtaks.

Päewaſündmuſed.

Kohtukojaſt. 8. augustil pidi Petrogradi ringkonna kohus wannutatud meeste juuresolekul Tſarskoje-Seloo kasſa rööwimiſe lugu harutuſele tulema.

Aſi on lühidalt järgmine:

Nowembri kuul 1915. a. ilmus Tſarskoje-Seloo wakſalt kasſapidaja Timofejewi juurde keegi noormees, astus kasſaruumi ſiſſe ja päris tedagi kasſapidaja tuttawat järele. Jutuajamiſel haaras noormees äkitſelt rewolwri wälja, ſihtis Timofejewi peale ja hüüdis: „Paigal olla, ehk muidu ma laſen! Olen tulnud raha järele!" Selle peale läks noormees rahakapi juurde ja hakkas raha tasku toppima. Kui kasſapidaja tähendas, et noormees wiſt teeb ainult nalja, ſai ta wastuſeks: „Mis nalja! Mul pole midagi ſüüa! Wõttis ſiis taskuſt traksid ja ohwitſeri wöö ja hakkas kasſapidajat kinni ſiduma. Selle juures jäi Timofejew lahti rabeleda, haaras laua pealt rewolwri, mida noormees laua peale pannud ning ſihtis kallaletungija peale, teda kasſaruumiſt wälja lükates. Warſti rabeles noormees lahti ja põgenes wälja, kus ta uulitſal Semenowi polgu ſoldatite poolt kinni wõeti.

Läbiotſimiſel leiti noormehe taskuſt 427 r. mida ta kasſaſt ligi wõtnud. Warſti tehti kindlaks ka kallaletungija iſik. Ta oli Al. A. Adamſon, Narwaſt pärit.

Et kõik tunnistajad kohtu ette ei olnud ilmunud, jäi aſi ſeekord pooleli.

„Pealinna Teataja"

maksab

15. augustiſt kuni 1. oktobrini 140 kop.
" " " 1. nowembrini 200 "
" " " 1. detſembrini 250 "
" " " 31. detſembrini 300 "

Tellimiste wastuwõtmine kestab edaſi.

Talitus

Päewauudiſed.

Walitſuſe tegewus.

Liſakaſu pealt wõetaw maks Soomes. Soome asjade riigiſekretäri aruande põhjal on ſõja ajal kaswanud liſakaſu pealt wõetawa makſu nõudmiſe ſeadus Soomemaal kinnitatud.

Kõrgemad ametnikud.

Kohtuministri A. Makarowi ſõit peakorterisſe. Eila ſõitis kohtuminister A. A. Makarow wägede ülemjuhataja peakorterisſe.

Mitmeſuguſed kawatſuſed ja määruſed.

Riigipanga paberraha wäljalaskmiſe õigus. Kindlateſt allikateſt teatatakſe, et rahaminister Bark paberiraha wäljaandmiſe õiguſt põhjusſeaduſe paragr. 87. põhjuſel tahab läbi wiia, kuna ſee küſimus minewal riigiwolikogu koosolemiſe ajajärgul kõne alla ei tulnud.

Rahaministri poolt ſelle küſimuſe kohta wäljatöötatud ſeletuskirjas rõhutatakſe, et riigipanga paberraha wäljalaskmiſe õigus niiwõrd tähtis küſimus on, et ſeda enam edaſi ei wõi lükata ſeniks, kuni ſeadusandliſed aſutuſed ſügiſel kokku tulewad.

— Rahaasjanduſe komitee. Lähemal ajal kawatſeb rahaminister rahaasjanduſe komiteed kokku kutſuda, terwe rea tähtſate rahaliste küſimuste harutamiſeks.

Kõige pealt tuleb läbiwaatamiſele uute wäljamaa laenude tegemiſe küſimus. Ühes ſellega wõetakſe harutuſele ka rahaliste operatſionide kawatſuſed ſiſemiſel rahaturul uue raudteelaenuga ees otſas, milleſt meil juba jutt on olnud.

— Arupärimine Kaluga kubernerilt. Siſeminister on Kaluga kubernerile Tſhendkajewile arupärimiſe ſaatnud teatud ſunduslise määruſe asjus, millega kõiki talupoegi ſunduslikult mõiſnikkude põldudele tööle aeti. Tähendatud ſunduslikuſt määruſeſt oli ka meie lehes hiljuti pikem ſõnum.

Kubernerilt päritakſe, kui palju ajakirjanduſes ilmunud teated õiged on ja misſugustel tingimistel kuberner oma määruſe wälja andis.

— Sõjapõgenejate laste wäljaſaatmine pealinnaſt. Pealinnas on umbes neli warjupaika, kus ühtekokku üle 205 ſõjapõgeneja lapſe ulualuſt ja ülespidamiſt ſaawad. Sõjapõgenejate wäljaſaatmiſe küſimuſega ühenduſes on ka otſustatud lapſi pealinnaſt wälja ſaata. Selleks otstarbeks ongi neile Samara kubermangus Tatjana komitee poolt ruumid walmis muretſetud. Need lapſed, kelle wanemad pealinnas elawad ja lapſi oma juurde ſoowiwad wõtta, jäetakſe pealinna.

Koolielu.

Wormiriiete kandmiſe küſimus. Hariduſeministerium on uue ringkirja wälja annud wormiriiete kandmiſe ſunduſe kaotamiſe kohta. Juba minewal aastal anti kooliülemuſele teada, et elu kallinemiſe puhul koolilapſi wormiriieteſt kõrwalekaldumiſe päraſt ei tohitaks nuhelda. Tänawu on aga kõik tarbeained

Palume tungiwalt neid auſtatud lugejaid, kes oma lehe adreſſi muuta ſoowiwad, tingimata wana adreſs täielikult üles anda.

Adreſſi muutmine makſab 15 kop., mis muutmiſe korral **otſekohe** ära tuleb ſaata.

Talitus.

ja riie weel mitukorda kallimaks läinud, mispäraſt ministerium palub kooliülemuſele teada anda, et lapſed nii häſti koolis kui ka wäljaspool kooli koduſt riiet wõiwad kanda, kui ſee aga korralik ja puhas on.

— Raamatute ja õpeabinõude kallinemine. Kuna raamatute ja õpeabinõude hind paberi ja teiſte ainete hinna tõuſu tõttu mitmewõrra on kaswanud, ſiis pannakſe kooliülemuſele ette tänawu aastal mitte uuſi kooliraamatuid tarwituſele wõtta, waid wanadega läbi ajada.

Merewäelaste kokkukutſumine.

Käſk Walitſewale Senatile.

„Tarwilikum arwates tegewuſes olewaid ja uueſti kokkuſeatawaid merewäe komandoſid täiendada, käſeme Meie tegewaſſe teeniſtuſeſſe kutſuda kõigiſt kohtiſt Wene riigis, wälja arwatud Jakuti, Baikali taguse, Amuri, Mereäärne, Kamtſhatka ja Sahalini maakonnad ja Kirenski kreis Irkutski kubermangus, kõiki eſimeſeſſe järku kuuluwaid merewäelaſi 1902., 1901. ja 1900. aa. kutſeteſt, niiſama ka neid, keda wäeteenistuſe ſeaduſe 82 par. põhjal 1901., 1900. ja 1899. a. kokkukutſetel tagawarawäkke arwati ning eſimeſeſſe järku on arwatud.

Walitſew Senat ei jäta ſeda käſku täide ſaatmata.

Alguskirja peale on Keiſerlik Kõrgus oma käega kirjutanud

Nikolai.“

Keiſerlikus peakorteris,
21. juulil 1916 a.

Wäeteenistuſeſt.

Maakaitſewäelaste kokkukutſumiſe edaſilükkamine. Keiſri Majestet on kõigearmulikumalt lubanud 15-aks auguſtiks määratud eſimeſe ja teiſe järgu maakaitſewäelaste kokkukutſumiſt **edaſi lükata ja 25-aks auguſtiks ainult 1905., 1904. ja 1903. aaſta teiſe maakaitſewäelaſi kokku kutſuda.**

Sport.

Minewal pühapäewal, 31. juulil, „**Kalewis**“ ärapeetud wõiſtluſed kerges jõustikus ſeltſi eſilduſe peale õnnestaſid häſti. Ilm, mis wõiſtluſte alguſel kurja nägu näitas, muutus päraſtpoole päris kenaks. Wõiſtluſte tagajärjed olid järgmiſed: I wõit ſſ. Pender — 20 ſilmaga, II wõit ſſ. Ekk — 17 ſilmaga ja III wõit ſſ. Hirſchberg 15 ſilm. Sſ. Welsſile, kui oſawamale harjutajale antakſe ergutusauhind. Kõige rohkem huwituſt pakkuſid ſſ. Penderi ja Ekki wõiſtluſed; ſſ. Pender on Kalewi wanem kergejõustiku mees ja inſtruktor, rohkema harjutuste kõrwal oleks tema ſaawutuſed palju ſuuremad olnud; ſſ. Ekk on algaja, kuid temaſt tõotab hea ſpordimees ſaada, kena ſtiil on tema odawiskamiſel, kerged ja painduwad tema kepphüpped. Range maa jooksus oli ſſ. Welsſil kõige enam waſtupidamiſt.

—ri.

Kirjawaſtuſed.

— **ri.** Spordi teated jõudſid alles esmaspäewal toimetuſeſſe. Kirjatüki lõpp, mis wõiſtluſteſt 6. ja 7. ſkp. kõneles, pidi loomulikult wälja jääma.

Wennad.

Henry de Regnier jutustus.

Wõin wanduda, et kui ma eſimeſt korda Juliette del Roccot tabaſin, ſiis ma ſugugi ei mõtelnud, et ma teda kunagi alaſti näen.

Meie eſimene kokkuſaamine juhtus ühel ſuwepäewal, päraſt lõunat; ilm oli ilus, ehk küll õhu puhtus ja läbipaiſtwus mitte nii täielikud ei olnud kui mõnel teiſel päewal, kus nad peaaegu jumaliku täiuſeni tõuſewad. Palawus ei ennustanud küll äikeſt, oli aga ſiiski lämmataw: taewas ei olnud pilwes, waid kuiwa peenikeſe ſuitſu all, milles walguſe kiired wäriſeſid. Olles hulkunud kaunis kaua linna taga, tundſin eneſe olewat wäſinud.

Siiski jatkaſin oma teekonda mööda järſkuſid mäekallakuid ülespoole. Hoolimata wäſimuſeſt, otſustaſin ma minna teele, mis wiib kõrgelwiibiwate Rocco talude juurde, kuſt kogu maastikku ja Monterrone ſõe käändeid ſoode keskel wõib näha. Seal mühab männamets ja õhk on terwem kui all madalikul. Ma otſustaſin ſinna õhtuni jääda, puude warju lamama, et mööda walgustatud ja juba pimedaksminewaid teid tagaſi pöörda linna. Taludes wõib ka õhtueinet leida — piima, wiinamarju ja oliwiſid.

Tee lühendamiſeks läkſin otſeteed üle wana Bernardo wiinamäe. Mul tuli meelde, et ma juba aastat wiis ſeda weidrat wanameeſt ei olnud näinud. Wiis aastat hoidis põletaw tööhimu mind toas luku taga. Kõik taganes tagaplaanile minu äkiliſe waimustuſe puhangu ees — kõik mu imeruſe ihad, mu laiſad harjumuſed, mu hellitatud elumaitſja kalduwuſed. Kord pidaſin ma maitswaid toite ja aiawilja kõige paremaks asjaks ilmas; ſelle wiie aasta jooksul ei ſaanud ma aga ühtegi korda dieti ſüüa. Tükike leiba, ſeistes ſöödud, klaas wiina, rutuga joodud, — ſee oli kõik mu toit. Missuguſe kärſituſega olin ma aga ennemini wana Bernardo tulekut oodanud, oma ſilmaga näha püüdnud, kui ta oma eesliga Lillede platſi nurga tagant nähtawale ilmus.

Ta lõi jämeda kibuwitſa kepiga oma halli eeslit waſtu laudjat, ja eeſel hakkas kuiwade kapjalöökidega mööda ühetaſaſeid tänawakiwiſid ſörkima. Korwide keskelt, kuhu Bernardo wäikſe Juliette paigutas, kui ta tema turule kaaſa tõi, kuulſin ma wallatut naeru; tütarlaps hoidis Motterone kallastelt nopitud iiriste warſi käes ja waatas tagaſi, kui tema wanaiſa eeslit ſõimas. Niiwiiſi tõi wana Bernardo mulle aiawilja ja köögiwilja, kõige parema oſa ſelleſt, mis ta päraſt turul müüs.

See oli auwäärt ja ſoliid wanamees ja nähtawasti oskas ta ſelleſt lugu pidada, et ma tema waſtu tähelepanelik olin. Ta ſai wäga haawatud oma kaubitſeja uhkuſes, kui tema eesli kapjaplõgin mind enam wälja ei meelitanud ja kui ma enam tema korwide juurde ei astunud, et ſealt omale ſuupäraliſt wälja walida, nagu enne. Aegamööda ſündis ſee ikka ſagedamini ja wiimaks lõppeſid tema käigud minu ukſe alla täitſa. Selleſt ajaſt ſaadik ma teda enam ei näinud; ja oleks wõinud juhtuda, et ma teda enam kunagi näha ei oleks ſaanud, ſeſt ta oli wana ja tema ealiſe aastad on juba petlikud ja täis hädaohte.

Need aastad, mis ma, nagu öeldud, oma toas luku taga mööda ſaatſin, olid mul, Jumal tänatud, wäga wiljakad. Kui wana Bernardo wäli talle ſelle aja jooksul andis rikkalikka ſaaki neiſt maisteſt wiljadeſt, ſiis ei õnnestanud minu nurm, millele küll teiſtſugune ſeeme oli külwatud, mind mitte wäikſemate rikkustega, ſeſt teie peate teadma, et ma ſelle aja jooksul oma ametis täielikuks meiſtriks ſain.

Õiglane olles, pean ütlema, et minu eduſammud mulle ſuurt rõõmu walmistaſid, kuid ühtlaſi mind ka kartlikuks tegid. Nüüd oli waja ſelle ſaatuſe armu wääriliſeks ſaada ja oma eneſe ſilmis ſeda armu ära teenida, kõiki oma jõudu oma kõrge eesmärgi teenistuſſe pannes. Kõige tähtſam inimeſe kohus ei ſeiſa ju mitte ſelles, milleks teda teiſed kohustawad, waid ſelles, mis ta iſe eneſele peale paneb.

Seſt ajaſt peale tegid kahtluſed, juurdluſed ja mu mõtete kindluſetus mulle mu eluaſeme kitſaks. Ma jookſin linna mööda ümber, rahutus ja ärritatud meeleolus; ma põgeneſin looduſe rüppe, kus ma paar üksildaſt kohta leidſin, oſalt Motterone kaldal, oſalt mäel. Ma roniſin järſku mäekülge mööda üles, iſtuſin kaljurünka otſa wõi lamaſin jõekaldal ja kuulaſin ſitronkollaste woogude wulinat, mille kohal wäriſeſid kuiwanud pilliroo lehed märgadel wartel. Kiwide waikus ja woogude wulin andſid hoogu minu üksilduſe juurdlustele.

See tuli täitſa juhtumiſi, et ſelle päewani, milleſt ma jutustada tahan, ma kordagi Rocco talu ega ſelle lähedaſe männametſa ei ſattunud. Ennemini käiſin ma ſeal ſagedasti. Metſas oli palju metſkitſe ja ma armastaſin neid piſtolipaukudega laſta. Ma olin wäga hea laskja, kuid loobuſin juba ammugi ſelleſt lõbuſt. Taas iſtuſin ma kurwais mõtteis punaste puutüwede wahel. Mul tekkis tahtmine maha heita, ükskõikſete kõrwade ja kinniste ſilmadega lamada ja tunniteli rahustada oma ſiſemiſt ärituſt.

Ma jõudſin Bernardo wiinamäe juurde, mis aſtmetega ülespoole tõuſis. Ma wõtſin ühe kobara, kuid ſoojad ja ſuhkrulik magusad marjad tunduſid mulle läägetena, ja ma ſülitaſin nad ſuuſt. Kerraga naeris keegi mu ſelja taga. Ma pöörasin ümber. Noor neid ſeiſis wiinamarjadega täidetud ſuure korwi kõrwal. Ta tõſtis käe kõrgele marjakobara järgi ja näis olewat painduw, ſale ja tugew. Jämedaſt riideſt ſärk ja lihtne linane ſeelik ei wõinud ta keha ilu ära peita. (Järgneb).

Wälj. Kirjast. Ühisus „Ühiselu“.
Wastutaw toimetaja **H. Prets.**

„Pealinna Teataja“ üksikuid numbrid müüakse järgmistes raudtee jaamades: Narwas, Rakweres, Tapal, Tallinnas, Tartus ja Walgas.

Pet. pool Suur pr. 43
Dr. Gorowitz
Iga päew kella 10—1 ja 5—9. pühap.: kella 10—2 p.
Tripper · Naha haiguſ. jõetus. **Siifilis**
Koik. operatſ. oma — eraldi.

DR. A. KRAMNIK.
Siifiliſe, tripperi ja kõrwalhaig. arstimine.
Pühapäew. 3—5 p. l. | Waſtuw. igap. k. 6 p. l.—11 õ. | Nehwemat. kätteſaadaw.
606 **Woznesenski pr. 28** 914
Kõnetr. 633—28.

Dr. Grünberg, Знаменская, 2. уг. Невскаго
Kella 9—12, 6—10 õht. Naiſt. eraldi. Terawa kronik. tripperi ja **Siifiliſe 606-914** ſpetſ. arstimine. Suguorg. korrat., ſchanker. Uus arstimiſe- ja järeluur.-wiis.

Спасская лечебница д-ра Гольдфарба.
САДОВАЯ 42, уг. Сѣнной, тел. 403—79. Nõu 50 k. Haigete waſtuw. erlarſt. poolt k. 8 h.—10 õ. Siſem., lapſ. 8—3, 4—10 õ.; ſeedim. kõhuhaig. 10—4, 4½—9 naeſter., ämmapr. 10—9, lõig. 11—2, 4—7; kõrw., kurgu, nina 11—2, 4—7; ſilm. haig., prtu. 11—12½, 6—8; erk. haig., ſarnorg. kor. (tabes), üdi kntw., pr. joomatõb. arst. hüpn. 4—7 suguh., trip. ſif. 606—914 8 h. — 10 õh. õuet., ſisſepriſſ ſoon. **ilma wal. Hamba haig., kunſtl. hamb.** 10 h. kuni 9 õ. **Röntgen.** Wärske mäda.
Naestele kätteſaadaw.

Kaubanduſe ja Tööstuſe Ministeriumi all olewad
A. Jansoni raamatupidamiſe kurſuſed
Aſutatud 1897 aaſtal.
Демидовъ пер. 5. тел. 446-00, waſtuwõtm. k. 7—9 õht. Отдѣленіе, Невскій 50, тел. 107-58, waſtuwõtm. k. 11—1 p. Walmiſtawad raamatupidajaid, kontoriametn., kirjawahetajaid, kiirkirjutajaid ja õpetatakſe maſinatel kirjutama.
Õpetus algab 1. ſeptembril.
Kurſuſte lõpetajatele ſoowitatakſe kohad.
Eeskawad ja tingimiſed poſtiga.

„Pealinna Teataja“

üksikuid numbrid müüwad Petrogradis:

- **„Ühiselu“ raamatukauplus** — Офицерская, 5.
- **A. Luige raamatukaupl.** — В. О., 11 лин., д. 36.
- **Wennaste Lammas magaſin.** — Литейный пр., 28.
- **M. Bowa tubakamagaſin.** — Обводный кан., 122. Balti waksali lähedal.
- **J. Marko uurimagaſin.** Курляндская, 26.
- **P. Jõks'i tubakakauplus.** Остр. Голодай, Желѣзнозаводская ул., 12.
- **Soome waksalis** — ajalehtede raamatute kioskides.
- **Anna Kogeri piimakauplus.** Пет. стор., Малый пр., д. 22.
- **K. Motſhalowi tubakakauplus.** Безбородкинскій пр., д. 13/27.
- **E. Steinbergi tubakakaupl.** Soome waksali waſtas.
- **Schilbergi kauplus.** Уг. 9 роты и Лермонтовскаго пр., д. 23.

ja kõik ajalehemüüjad uulitſatel.

Petrogradis wõetakſe

„Pealinna Teataja“

tellimiſt waſtu järgmiſtes kohtades:

„Pealinna Teataja“ kontoris: Katarina kan., nr. 29.
„Ühiselu“ raamatukaupl. — Ohwitſeri uul., nr. 5.
Hra K. Saaretok Põhja Wast. Kred. Ühiſuſes — S. Konjuſchennaja uul., nr. 10.
Hra J. Kaarna, Petr. E. Laenu- ja Hoiu-Ühiſuſes — Italjanskaja uul., nr. 5.
E. Steinberg, tubakakaupl. — Soome waksali waſtas.
O. Steinberg pagari äri — Wiib. pool., Lomanski ja Njuſtaoski nurgal, nr. 5—7.
A. Luige raamatukaupl. — W. S., 11 liin, nr. 36.
Hra A. Juhkamſon — W. S., 7 liin, nr. 32.
Hra T. Niomar — Ohwitſeri uul., nr. 54.
„Livonia“ piimaäris — Sabalkanski pr., nr. 14.
„Produkti“ piimaäris — Spasski per., nr. 3.

Osaw ämmaemand
Annab lahkeste abi ja nõu igal ajal. Церковная 4-а, кв. 2, уг. Кронверскаго пр., Pet. pool.
Tel. 526—57.

Eesti
Kohaotſimiſe kontor
tarwitab ja ſoowitab kõiksugu nais teeniſjaid. Awatud kella 10—4 päewal. Екатерининскій кан., д. № 72, кв. 35.

Фельдшеръ латышъ оказыв. медицинскую помощь по венерическимъ болѣзнямъ не дорого и добросовѣстно. Невскій, 66, кв. 26. 7—10 в.

Kunſthambad
waſtuw. k. 10—9 õht. Офицерская, 9, кв. 7. Kõnetr. 183-38. **M. K. Loos.**

Trükitud J. Walteri trükikojas, Petrogradis, Sadowaja 35